

INTRODUCCIÓ

1. Estructura del diccionari

1.1. Macroestructura

El *Diccionari del sensellarisme* conté un total de 708 entrades que designen 562 conceptes, i s'estructura en aquests apartats:

- Dos pròlegs de caràcter institucional.
- Una presentació tècnica amb explicació de l'abast de l'obra i dels criteris generals de selecció de la nomenclatura.
- Aquesta mateixa introducció, que exposa l'estructura i el contingut del diccionari, els criteris metodològics seguits i el propòsit del diccionari.
- L'arbre de camp, que organitza conceptualment l'obra i en delimita l'abast.
- La taula d'abreviacions, que presenta tots els codis utilitzats en el cos del diccionari (categories lèxiques, tipus de sinonímia i llengua dels equivalents), amb la descodificació corresponent.
- El cos del diccionari, que recull el conjunt de termes, numerats i ordenats alfabèticament a partir de les denominacions catalanes.
- Tres índexs alfabètics, un per a cada llengua d'equivalència, castellà, francès i anglès, els quals faciliten l'accés a cada article terminològic.
- La bibliografia, que ofereix les referències de les principals obres especialitzades i terminològiques que s'han consultat per a l'elaboració d'aquest diccionari.

1.2. Microestructura

Cadascun dels articles terminològics presenta la informació estructurada de la manera següent: un número d'ordre; una denominació catalana amb la categoria lèxica corresponent; una o més denominacions catalanes sinònimes amb la indicació del tipus de remissió (sinònim, sinònim complementari o sigla); un o més equivalents castellans, francesos i anglesos amb la categoria lèxica; una definició i, en moltes entrades, una o més notes complementàries.

Per exemple, l'article *activitat de la vida diària* té l'estructura següent:

	denominació catalana	categoria lèxica
número d'ordre	23	activitat de la vida diària <i>n f</i>
sinònim complementari	sin. compl.	activitat de la vida quotidiana <i>n f</i>
sigles	sigla.	AVD <i>n f</i> ; AVQ <i>n f</i>
equivalents en castellà	es	actividad de la vida cotidiana <i>n f</i>
equivalents en francès	fr	activité de la vie quotidienne <i>n f</i> ; AVC <i>n f</i>
equivalents en anglès	en	activity of daily living <i>n</i> ; ADQ <i>n</i>
definició		Activitat orientada al manteniment i la cura propis que una persona realitza habitualment i que li permet viure de manera independent al seu entorn habitual i complir el seu rol social.
nota		Nota: L'acompanyament que es fa a persones sense llar allotjades s'orienta en bona mesura a potenciar-ne les activitats de la vida diària.

2. Criteris metodològics

2. 1. Ordenació

Les denominacions catalanes es presenten segons l'ordre seqüencial dels components (*dret a l'habitatge* i no *habitatge, dret a l'*), i segueixen l'ordenació alfabètica discontinua, que evita interrupcions en els termes d'una sèrie i segons la qual els espais en blanc precedeixen els signes no alfabètics (principalment apòstrofs i guionets), i els signes no alfabètics precedeixen els signes alfabètics.

Per exemple:

habitatge buit
 habitatge compartit
 habitatge d'inclusió
 habitatge de lloguer
 habitatge de transició
 habitatge digne i adequat
 habitatge estable

2. 2. Denominacions catalanes

Les denominacions catalanes homògrafes (que tenen la mateixa grafia i diferent significat) es recullen en articles terminològics independents, un per a cada concepte. És el cas dels articles encapçalats per les denominacions catalanes *allotjament*, *institucionalització* o *pensió*.

Els substantius es presenten en singular, llevat dels casos de plurals lexicalitzats (*pertinen-ces*) o quan l'ús predominant de la denominació és en plural (*drets civils i polítics*). Si són de doble gènere, es presenten la forma masculina i la forma femenina completes (*usuari* | *usuària*), llevat que coincideixin (*igual de suport*; *professional de referència*). Els adjectius es presenten també en singular, amb la terminació femenina quan en tenen (*aporòfob -a*).

2.3. Sinonímia i termes relacionats

Cada article recull, si és el cas, diferents denominacions catalanes sinònimes i n'explicita la jerarquia entre elles, ja sigui sinonímia absoluta o sinonímia complementària (amb les abreviacions *sin.* i *sin. compl.*, respectivament).

Les denominacions que són sinònims absoluts es mostren per ordre alfabètic. Els sinònims complementaris són generalment formes més restringides perquè tenen menys freqüència d'ús, menys extensió geogràfica o s'usen en uns contextos diferents.

A banda, en algunes notes es fa constar un terme relacionat, habitualment amb la fórmula "vegeu també".

2.4. Definicions

La redacció de les definicions terminològiques defuig l'afany enciclopèdic, de manera que es pretén caracteritzar cada concepte de manera suficient i necessària per a comprendre la noció, a partir dels trets semàntics essencials i de les relacions d'oposició i proximitat establertes amb els altres conceptes pertanyents al mateix àmbit.

Per exemple:

suport entre iguals *n m*

Suport emocional, social o pràctic que algú que ha viscut en situació de sensella-risme ofereix a una persona sense llar, consistent a compartir la seva experiència de vida amb empatia i respecte i a acompanyar-la en la recuperació.

Per copsar tot el concepte cal conèixer, o bé cercar en el mateix diccionari, els termes *sense-llarisme*, *persona sense llar*, *experiència de vida*, *empatia*, *respecte* i *recuperació*.

2.5. Equivalents

El diccionari inclou equivalents de cada terme en castellà, francès i anglès. Es tracta d'equi-valents d'ús, recollits a la bibliografia consultada i els coneixements dels especialistes de l'àmbit. Sovint no hi ha una relació d'un a un entre denominacions catalanes i equivalents, perquè hi ha més d'una denominació catalana, perquè hi ha més d'un equivalent en alguna llengua o perquè no hi ha cap equivalent en no haver pogut documentar cap denominació en alguna de les llengües.

En la representació d'aquests equivalents es recullen les formes masculina i femenina en singular en el cas dels substantius de doble gènere (*gestor de casos* | *gestora de casos*), llevat que aquestes coincideixin (*psiquiatra*), i la forma masculina singular amb la indicació de la terminació femenina en el cas dels adjectius de dues terminacions (*androcéntrico -ca*).

Tots els equivalents van seguits de la categoria lèxica que els correspon, i en el cas que en una llengua hi hagi més d'un equivalent, aquests es presenten en ordre alfabètic discontinu. Les sigles queden ordenades al final dels altres equivalents, per a cada llengua d'equivalència. Per exemple:

en trauma-informed care *n*
en trauma-informed practice *n*
en trauma-sensitive care *n*
en TIC *n*

Per a facilitar la consulta, al final del diccionari s'inclouen uns índexs alfabètics numerats en totes les llengües d'equivalència que permeten accedir als articles des de les formes castellana, francesa o anglesa.

2.6. Notes

Força articles del diccionari inclouen una o més notes, les quals poden ser de tipus conceptual o terminològic.

Les notes conceptuais amplien la informació de la definició, l'exemplifiquen, remeten a altres termes, ajuden a establir el concepte mitjançant la relació entre diversos termes o contextualitzen el concepte a l'àmbit del sensellarisme.

arquitectura hostil *n f*

Nota: L'arquitectura hostil, en forma de bancs individuals, boles de formigó, punxes a terra, ampits de finestres inclinats, barrots o altres elements de disseny urbà suposa una vulneració dels drets de les persones que viuen al carrer i una forma de criminalització.

cartera de serveis socials *n f*

Nota: A la cartera de serveis socials es regulen diferents serveis que afecten la vida de les persones sense llar, com ara el servei de menjador social, el servei d'acolliment residencial d'urgència o el servei de residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social.

model de primer l'habitatge *n m*

Nota: El model de primer l'habitatge va néixer a la dècada dels noranta de la mà del psicòleg Sam Tsemberis i la seva organització, Pathways to Housing, amb l'objectiu de millorar la intervenció social amb persones sense llar amb trastorns mentals greus, drogodependències i cronificació.

Les notes terminològiques contenen informació sobre les denominacions, sobre relacions entre denominacions i trets conceptuals, sobre registres d'ús, etc.

centre de dia *n m*

sin. **centre obert** *n m*

Nota: La denominació *centre obert* posa èmfasi en les funcions d'acollida, acompanyament, baixa exigència i reducció de danys del centre.

model comunitari de primer l'habitatge *n m*

sigla **CHF** *n m*

Nota: La sigla *CHF* correspon a l'equivalent anglès *communal housing first*.

nimby *n m*

Nota: La denominació *nimby* és un acrònim procedent de la forma anglesa *not in my backyard* (literalment, 'al pati de casa meua, no').

persona sense llar *n f*

sin. compl. **sensellar** *n m, f*

Nota: Dins l'àmbit especialitzat, la forma *sensellar* es considera reduccionista i pejorativa perquè el fet de no tenir llar passa a identificar completament la persona i a convertir-se en la seva única identitat, i per aquest motiu es tendeix a evitar-la. La forma *persona sense llar*, en canvi, transmet millor la idea que el fet de trobar-se sense llar és tan sols una circumstància de la persona en un moment determinat de la vida, però no la defineix en essència.

2.7. Normalització

La normalització és el procés d'estudi aprofundit de tots aquells termes del lèxic d'especialitat que presenten problemes formals: manlleus o calcs d'altres llengües, denominacions amb vacil·lacions de tipus gràfic o morfosintàctic, casos en què conviuen diverses formes per a designar un mateix concepte, etc. La finalitat del procés és la fixació de les denominacions adequades i dels conceptes corresponents en cada àmbit.

L'elaboració del *Diccionari del sensellarisme* ha comportat també un treball important de fixació de neologismes. Els termes del diccionari que presentaven vacil·lacions formals, una excessiva varietat denominativa o problemes denominatius s'han sotmès a la consideració del Consell Supervisor, organisme que s'ocupa de la normalització formal de la terminologia catalana i que està compost per membres de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, assessors permanents i per membres del TERMCAT.

La major part de casos neològics normalitzats corresponen a manlleus per als quals es proposa una alternativa catalana: *igual de suport* per a *peer*, *suport entre iguals* per a *peer support*, *model de primer l'habitatge* per a *housing first*, *model comunitari de primer l'habitatge* per a *communal housing first*, *centrat -ada en l'habitatge* per a *housing led* o *no-sol·licitud* per a *non-take-up*. En alguns casos també s'han reconsiderat termes prèviament normalitzats, com ara *sensellar* i *sensesostre*, per als quals es proposen com a formes preferents *persona sense llar* i *persona sense sostre*, respectivament.

3. Propòsit

Confiam que el treball terminològic que ha culminat amb la publicació d'aquest diccionari sigui especialment útil a totes les persones professionals i voluntàries vinculades amb l'acollida, l'orientació, l'acompanyament i el suport a les persones sense llar i també al professorat i al conjunt d'estudiants de treball social, integració social, educació social i altres disciplines afins. Considerem també que és un diccionari interessant per a la ciutadania en general perquè a banda de la descoberta dels termes, ha de servir per a visibilitzar el sensellarisme i fer prendre consciència sobre aquest problema social.

Un diccionari no és mai una obra tancada, sinó un punt de partida i, per aquest motiu, us convidem a utilitzar el conjunt de termes que recull aquest diccionari per a fer-ne una obra viva, i a fer-nos arribar les vostres propostes de millora.

